

13 Mar 2014 16:44

Maksustamine Bitcoin'idega kauplemisel

Maksustamine Bitcoin'idega kauplemisel

Käesolevaks hetkeks ei ole Euroopa Liidus veel ühtset ametlikku käsitlust selle kohta, mis on

Bitcoin

. Euroopa Keskpank ja Financial Action Task Force (FATF) on oma analüüsi tulemusel asunud seisukohale

[1]

, et Bitcoin'i puhul on tegemist

detsentraliseeritud digitaalse käibevahendi ehk virtuaalrahaga

(

decentralized virtual currency

).

Kahtlemata kaasnevad uut tüüpi virtuaalraha kasutamisega ka uued riskid, mille analüüsimisega on juba Euroopa Liidus tegelema asunud. Muu hulgas kaalutakse, kas ja kuidas tuleks virtuaalraha reguleerida, kuidas kehtivaid regulatsioone täpsustada või kas oleks vajalik teatud tunnustega virtuaalraha hoopiski keelustada. Eeldame, et edaspidi täpsustub Euroopa Liidu õigus virtuaalrahade osas, mis omakorda võib kaasa tuua Eesti õigusaktide muutmise.

Kehtiv õigus

Makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse § 6 sätestab e-raha mõiste ja selle väljastamise. Kuna

Bitcoin'is

väljenduv väärtus ei ole ranges mõttes rahaline, see ei loo nõuet

Bitcoin'ide

väljaandja vastu ja

Bitcoin'e

ei väljastata rahalise sissemakse eest saadud summa nimiväärtuses, siis ei ole

Bitcoin

e-raha makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse tähenduses. Samuti ei ole

Bitcoin'ide

vahendamine (

Bitcoin'ide

edastamine müüjalt ostjale) või nendega iseseisvate tehingute tegemine (nt kauba või teenuste eest tasumine

Bitcoin'idega

) käsitletav makseteenuste osutamisenä.

Bitcoin

ei ole ka väärtpaber väärtpaberituru seaduse § 2 mõistes, sest

Bitcoin'il

puuduvad otseselt väärtpaberile omased tunnused, see tähendab ei kaasne varalist õigust või kohustust ega lepingu sõlmimist teise osapoolega. Teadaolevalt ei ole

Bitcoin'il

konkreetselt emitteerijat ega lepingu osapoolt.

Rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse (edaspidi RahaPTS) § 6 lõike 4 mõistes on

Bitcoin'ide

ostul, müügil, vahendamisel alternatiivsete maksevahendite teenuse pakkumise tunnused. RahaPTS § 52 kohaselt peab alternatiivsete maksevahendite teenuse pakkuja ennast majandustegevuse registris (

<http://mtr.mkm.ee>

) registreerima. Samuti peab alternatiivsete maksevahendite teenuse pakkuja täitma RahaPTSist tulenevaid kohustusi (hooldusmeetmed, teatamiskohustus jm), eeskätt § 15 lõikes 8 sätestatud silmas pidades.

Maksustamine

Käibemaksuseaduse § 16 lõikes 2¹ (edaspidi KMS) on sätestatud maksuvabade finantsteenuste loetelu ning teenuste pakkujast lähtuvalt selles erisusi ei tehta. Kui loetelus nimetatud finantsteenuse osutamiseks on kehtestatud erinõuded teiste seadustega, siis teenuse liigi määramisel on aluseks vastav eriseadus. KMS tugineb Euroopa Liidu käibemaksuregulatsioonile, mis ei näe ette alternatiivsete maksevahendite teenuste käsitlemist finantsteenustena. Alternatiivsete maksevahendite teenuse osutamine KMS mõistes ei kuulu finantsteenusele kohaldatava maksuvabastuse alla, mistõttu kuulub

Bitcoin'idega

kauplemisel tekkiv käive maksustamisele tavapärase 20%-lise käibemaksumääräga.

Tulumaksuga maksustamisel käsitletakse

Bitcoin'i

tulumaksuseaduse (edaspidi TuMS) § 15 lõike 1 tähenduses varana. Tulumaksuga maksustatakse sellisel juhul vara võõrandamisest, sh vahetamisest, saadud kasu (TuMS § 15 lg 1 ja § 37 lg 1). Kui isiku tegevus

Bitcoin'idega

vastab TuMS § 14 lg 2 tingimustele, maksustatakse teenitud tulu ettevõtlustuluna, sh sotsiaalmaksuga.

Märts 2014

[1]

European Central Bank; Virtual Currency Schemes; October 2012; internetis kättesaadav:

<http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/virtualcurrencyschemes201210en.pdf>

. Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA); Hoiatame tarbijaid virtuaalsete vääringute eest; 12. detsember 2013; internetis kättesaadav:

http://www.eba.europa.eu/documents/10180/16136/EBA_2013_01030000_ET_TRA.pdf

; Financial Action Task Force (FATF); Discussion paper on Virtual Currencies, 2014, materjal ei ole veel avalikustatud.